پیام‌های قرآنی

نگاهی به ترجمه دو جلد از مجموعه تفکر انتقادی و گاه‌شناسی قرآن اثر لاله بختیار

قرآن‌پژوهی

مهشید رضوی رضوانی
مدیر موسسه فرهنگی هنری ماه‌شید خرد

از آغاز رسالت آخرین پیامبر و دریافت آیات الهی در کتاب آسمانی قرآن، تلاش برای درک این آیات همواره تمنای بشر بوده تا به مثابه کتابی جامع برای هدایت حیات، صلح و آرامش برای انسان‌ها باشد.

مجموعه کتاب «تفکر انتقادی و گاه‌شناسی قرآن/Critical Thinking and Chronological Quran» (۲۰۱۹-۲۰۱۶) در سی جلد تألیف دکتر لاله بختیار، قرآن پژوه ایرانی-آمریکایی است. این مجموعه سی جلدی یکی از پژوهش‌های قرآنی دکتر لاله بختیار است که در آمریکا توسط انتشارات قاضی، شیکاگو به چاپ رسیده است. دو جلد از این مجموعه سی جلدی با عنوان: «تفکر انتقادی و گاه‌شناسی قرآن: در زندگی پیامبر اسلام حضرت محمد (ص) سال نخست وحی» جلد نخست و جلد دیگر به عنوان «تفکر انتقادی وگاه‌شناسی قرآن: راهنمای آموزگار» برای تدریس، در ایران ترجمه و توسط نشر ماه خورشید خرد؛ نماینده آثار لاله بختیار منتشر شده است.

جلد اول با مقدمه‌ای مفصل از دکتر محمد هاشم کمالی، استاد فقه و حقوق اسلامی دانشگاه بین‌المللی مالزی در خصوص اهمیت و ضرورت چنین تحقیق و تألیفی عقلانی و اخلاقی و اثربخش در نسل جوان این هزاره و شش درس و چند پیوست را شامل می‌شود که آیات سال نخست وحی است. جلد سی‌ام این مجموعه انگلیسی، راهنمای آموزگار (برای درک ۲۹ جلد دیگر) است که در ترجمه این دو جلد وجود دارد. این جلد راهنمای کاملاً کاربردی، برای به کارگیری مهارت های تفکر نقادانه در حین آموزش است.

دکتر لاله بختیار تحقیق و تالیف این مجموعه ارزشمند را پس از ترجمه موفقیت آمیز قرآن کریم با عنوان The sublime Quran به زبان انگلیسی و به درخواست دانشگاه شیکاگو و آموزش و پرورش ایالات متحده، در پاسخ به نیاز آموزشی نوجوانان مسلمان نوشت. وقتی از او خواسته می‌شود که چون در روزهای یکشنبه، زمانی که دانش‌آموزان نوجوان دبیرستانی مسیحی مشغول خواندن کتب مقدس خود هستند، دانش‌آموزان مسلمان برنامه‌ای ندارند و شایسته است کتابی در توصیف و معرفی زندگی پیامبر برای این دانش‌آموزان آماده شود، لاله بختیار ابتدا با اندکی تأمل از خود می‌پرسد: چگونه می‌توانم به معرفی پیامبر عظیم‌الشأنی بپردازم که حقیقت او در رسالت و آیات الهی‌اش نهفته است؟ سپس بختیار این مجموعه‌آموزشی را بر پایه پرسشگری و فهم آیات قرآن با مهارت‌های متعدد تفکر نقادانه که در آموزش دروس مختلف بوده، با استناد به مصداق‌های روشن و صریحی از آن در آیات قرآن تدوین کرد. چنین اثری تاکنون نمونه‌ای از آن وجود نداشته است و هم اکنون این مجموعه ارزشمند در چندین ایالت آمریکا در سطح آموزش نوجوانان مسلمان دبیرستانی استفاده می‌شود. برای درک چنین اثر ارزشمندی لازم است که پیش از آن، تلاش این قرآن‌پژوه در ترجمه قرآن کریم به انگلیسی و تمایز و تفاوت‌های برجسته آن با دیگر ترجمه‌های مترجمان را در نظر گرفت.

همچنین پس از آن تحقیق و مطالعات او در به کار گرفتن مهارت‌های تفکر نقاد ریچارد پاول که در آموزش سایر دروس به کار گرفته می‌شود. بختیار در ترجمه قرآن کریم نه بسان مترجمان پیش از خودش، بلکه در نگاه به ریشه واژگان قرآن (که منجر به ترجمه «المعجم المفهرس» شد)، در نگاهی غیر ایدئولوژیک و انسانی و فارغ از نگاه جنسیتی به ترجمه می‌پردازد.

شرح این ترجمه در مصاحبه‌ای با او با عنوان: «ترجمه به منزله فرایندی دمکراتیک و پویا» منتشر شده است. در این گفت‌وگو، دکتر بختیار به بیان اهمیت برخی از واژگان همچون «ناسپاس» به‌جای «کافر»، «خدا» به جای«الله» و به ویژه «دوری کردن» به‌جای «زدن» در ترجمه «ضَرَبَ» به ویژه در آیه ۳۴ سوره نسا، با نگاهی انسانی و عدالت‌محور در برابری میان انسان‌ها، و در نگاهی عدالت‌محور بر حقوق زنان، پرداخته است. محورهای مهمی از تفاوت و تمایز از این ترجمه در بازخوانی واژگان حساس چون کلمه «ضرب» که در ترجمه‌های موجود به «زدن» ترجمه شده و بختیار با استدلال و ترجمه به کمک بهره‌مندی از متن و استناد به آیات دیگر، «ضرب» را به «دوری کردن» و«ترک کردن» معادل قرار داده که به واقع با روح کلی متن و اخلاق اسلامی سازگار است.

تلاش بختیار در این زمینه برای رفع خوانش مردسالارانه از متن است و باز گرداندن معنای متن به دور از پیش فرض‌های فرهنگی و برجسته کردن برابری مرد و زن، چنانکه قرآن کریم تمایز را در تقوا می‌بیند. بختیار در این ترجمه توجه ویژه‌ای به قواعد دستوری قرآن داشته و راهی هموار برای درک و قرائت مخاطب انگلیسی زبان فراهم کرده است. ترجمه قرآن کریم توسط لاله بختیار تأثیرات قابل توجهی را به همراه داشته که در چندین مصاحبه با او گزارش شده است.

لاله بختیار قرآن‌پژوه پس از تحقیق بر مهارت‌های تفکر نقاد ریچارد پاول و آشنایی بر آیات الهی در دیباچه جلد نخست «تفکر انتقادی و گاه‌شناسی قرآن» در ذیل اجزای تفکر انتقادی می‌گوید: «تفکر انتقادی قرآنی (فرقان، تشخیص حق از باطل) فرایند تحلیل چگونگی اندیشه‌ورزی ماست و از سه گام تشکیل می‌شود: متفکران انتقادی قرآنی از ۹ استاندارد عقلانی شامل: منطق، صراحت، مرتبط بودن، مقتضی بودن، ارزشمند بودن، توجه به دیدگاه‌های متفاوت، قضاوت صحیح، وضوح، انعطاف و عدالت استفاده می‌کنند. در هشت عنصر راهبردهای تعقل، نقطه نظر، هدف، سوالات، اطلاعات، برداشت‌ها، مفاهیم، فرضیات و نتایج؛ هفت صفت اخلاقی قرآنی شامل: اعتقاد به وحدانیت خدا، تقوا یا پرهیز از گناه یا درستکاری، عزم و شجاعت، پافشاری در نیکی‌ها، عشق یا نوع دوستی و منصف و عادل بودن است. آیات هر بخش، به آموزش یک یا همه نه استاندارد عقلانی، هشت عنصر راهبردی تعقل یا هفت صفت اخلاقی قرآنی می‌پردازند. مسأله کلیدی در تفکر انتقادی این است که به جای «به چه فکر کردن»، «چگونه فکر کردن» را می‌آموزیم. این هشت عنصر راهبردی تعقل و تفکر انتقادی را می‌توان این گونه خلاصه کرد: «ما هر وقت فکر می‌کنیم، در واقع برای منظوری است؛ در چهارچوب یک دیدگاه و برپایه فرضیاتی که منجر به نتیجه‌گیری‌ها و پیامدهایی می‌شود. ما از مفاهیم و نظرات برای تفسیر اطلاعات (داده‌ها، حقایق و تجربیات) استفاده می‌کنیم تا پاسخی برای سوالات بیابیم و مشکلات و مسائل را حل کنیم.»

در ادامه بختیار می‌افزاید: «دیدگاه ما در مجموعه کتاب‌های حاضر، در تمامی موارد، در برگیرنده پیام‌های قرآنی می‌شود و رابطه‌ای بین پیام‌های قرآنی به وجود می‌آورد. هنگامی که آموختیم چگونه آیات و بخش‌های پیام قرآنی را تحلیل کنیم، فاصله میان اعتقادات و چگونه زیستن‌مان از بین می‌رود؛ هر یک از این دو، برانگیزنده دیگری خواهد بود، دیگر انقطاعی میان این دو وجود نخواهد داشت به گونه‌ای که دل و زبان‌مان یکی نباشد. توجه داشته باشیم که ترتیب (مهارت‌های) نه استاندارد عقلانی یا هشت عنصر راهبردهای تعقل یا هفت صفت اخلاقی قرآنی اهمیت ندارد، بلکه کاربرد آنها در مسیر پرسشگری در آیات مذکور حائز اهمیت است و برای هر یک از آیات از روشی متفاوت استفاده می‌شود. به لطف الهی هنگامی که تمامی اینها حاضر باشند، به شکل مجموعه‌ای یکپارچه در ذهن و رفتار ما ظهور پیدا می‌کنند.»

لاله بختیار در جلد اول کتاب «تفکر انتقادی و گاه‌شناسی قرآن»، با بیان آیات سال نخست وحی، به توصیف و کاربرد هر یک از مهارت‌های تفکر نقاد می‌پردازد. به نحوی که مدرس در هر درس قرآن‌آموز را با تمرین، دعوت و ترغیب به پرسش‌گری می‌کند. بختیار در پیش‌گفتار جلد «آموزگار برای تعریف تفکر انتقادی» می‌گوید: «تفکر انتقادی عبارت است، از فرآیند منظم و هوشمندانه‌ای از تصور، اعمال، تحلیل، ترکیب، و یا ارزیابی اطلاعات جمع شده یا تولید شده از طریق مشاهده، تجربه، تأمل، استدلال یا ارتباط به نحوی که به ترتیبی فعالانه و ماهرانه به‌عنوان یک راهنما برای اعتقاد و فعالیت‌ها مورد استفاده قرار گیرد.»

او در ادامه توضیح می‌دهد این تفکر منجر به درکی از تفکر در قرآن و حیات‌بخش است که مترادف با «حکمت» خواهد بود. در واقع با این روش یاد می‌گیریم تا آنچه انجام می‌دهیم را به تفکر و اعتقادمان ارتباط دهیم و این کاملاً منتهی به شناخت ماست.

کتاب «تفکر انتقادی و گاه‌شناسی قرآن: راهنمای آموزگار» شامل سه فصل است که هر فصل به شرح و بیان اجزای تفکر انتقادی می‌پردازد. حاصل این نوع قرائت و مطالعه قرآنی، تفکری منتقدانه، هدفمند، با درک و استنباط عمیق و ارتقا و گسترش دانش قرآنی قرآن‌آموز خواهد بود. همچنین بختیار در توجه به درستی و اطمینان بر این مسیر، استناد بر آیات را بر آیات دیگر قرار می‌دهد. چنان‌که در الگوی درک آیات قرآن همین روش تعریف شده است.

تفکر انتقادی و گاه شناسی قرآن

در زندگی پیامبر اسلام حضرت محمد (ص) سال نخست وحی

- نویسنده: لاله بختیار
- مترجم: مریم موذنی لیمودهی
- انتشارات: ماه خورشید خرد
- تعداد صفحات: ۳۰۴ صفحه
- قیمت: ۲۸۰۰۰۰ تومان

> لاله بختیار تحقیق و تألیف مجموعه «تفکر انتقادی و گاه‌شناسی قرآن» را به درخواست دانشگاه شیکاگو و آموزش و پرورش آمریکا در پاسخ به نیاز آموزشی نوجوانان مسلمان مدون کرد. چون در روزهای یکشنبه زمانی که دانش‌آموزان نوجوان مسیحی مشغول خواندن کتب مقدس خود بودند، دانش‌آموزان مسلمان برنامه‌ای نداشتند

در جست‌وجوی معرفت و عدالت

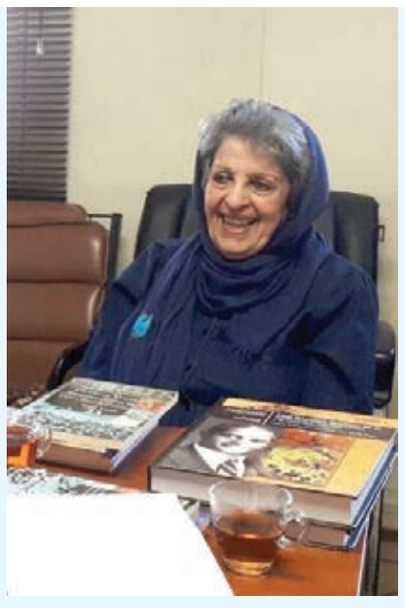

دکتر لاله (مهری) بختیار، متولد ۱۳۱۷ در تهران، هفتمین فرزند دکتر ابوالقاسم بختیار از شهر بروجن و اولین پزشک و جراح تحصیلکرده آمریکا و مادر آمریکایی‌اش به نام هلن جفریز بختیار از آیداهو است. دکتر ابوالقاسم بختیار بروجنی با نوع زندگی خود، کار، تحصیلات، تلاش و ارائه خدمات فرهنگی، انسانی و بهداشتی ارزشمند همراه همسرش هلن جفریز بختیار نام نیکی از خود به جا گذاشتند. لاله بختیار به‌عنوان هفتمین فرزند این زوج در خانواده‌ای پرورش یافت که علم، اخلاق وخدمات اجتماعی ارکان اصلی آن بود و والدین او زمینه‌ای فراهم کردند که در آن گفت‌وگو میان فرهنگ‌ها و مسئولیت انسانی به صورت تجربه زیسته مشهود است.

لاله بختیار دارای کارشناسی تاریخ، کارشناسی ارشد فلسفه مذاهب و همچنین روانشناسی مشاوره و دکترای روان‌شناسی تربیتی بود. او به‌عنوان موسس و مدیر انستیتو روان‌شناسی سنتی در شیکاگو دارای جواز مشاوره از ایالت ایلینویز آمریکا بود. او در شرح کاملی از زبان خودش، در آخرین سفرش به دعوت موسسه فرهنگی هنری ماه‌شید خرد، نماینده روانشناسی سنتی شیکاگو در ایران و آثارش را داشته است. در چندین مصاحبه و نشست از جمله در مصاحبه‌ای کامل با خبرنگار تاریخ شفاهی آستان قدس و تهران تایمز به بیان آثار خودش (حدود ۲۵۰ اثر)؛ شامل ترجمه، ویراستاری و تحقیق و تالیف پرداخته است. بختیار در اوان کودکی تا نوجوانی تصویری روشن از اسلام نداشت و آغاز کوشش‌های او برای درک اسلام و معارف و عرفان از ۱۹ سالگی شروع شد و به منظور درک فرهنگ و معارف ایران به اتفاق همسرش نادر اردلان و دو دخترش به ایران مهاجرت می‌کند و در تهران محضر اساتیدی چون هانری کربن، ویلیم چیتیک، و سید حسین نصر و دیگران را درک می‌کند. در این دوره که از او ترجمه‌های متعددی از آثار متفکران و اندیشمندانی چون دکتر شریعتی و شهید مطهری و همچنین آثار برجسته‌ای چون مجموعه «مصنفات سهروردی» را انجام می‌دهد.

دکتر لاله (مهری) بختیار آرزوی قرار گرفتن در جوار آرامگاه پدر و مادرش، در جوار آرامگاه فردوسی_توس را داشت؛ اما بدلیل شرایطی که پاندمی کووید ۱۹ ایجاد کرد، در ۲۷ مهرماه ۱۳۹۹ دار فانی را رها و با شوق به حیات باقی و معبودش شتافت. آرامگاه او اکنون در شیکاگو قرار دارد؛ اما سنگ یادبودی برای او با حضور فرزندش مهندس کریم اردلان و برخی از اندیشمندان و اساتید همچون دکتر علیرضا قیامتی؛ شاهنامه‌پژوه و نماینده آثارش در خرداد ۱۴۰۳ در جوار والدینش نصب شد.

در بهمن ۱۳۹۷ و نشستی که با حضور دکتر لاله بختیار در سفر به ایران و با جمعی از اساتید دانشگاه در موسسه فرهنگی ماه‌شید خرد داشته می‌گوید تفکر نقادانه و روحیه پرسشگری را ابتدا از حضرت ابراهیم علیه السلام باید آموخت و این روش قرآن کریم است و او همزمان آیات هر سال که با روش تفکر نقاد ریچارد پاول پیش برده در جلد سی (کتاب مرجع) به تالیف کتاب آموزگار می‌رسد.

دانش نه‌گانه ایرانی در آثار بختیار

اولین کار تألیفی لاله بختیار، کاری مشترک با همسرش نادر اردلان آرشیتکت با عنوان «حس وحدت، نقش سنت در معماری اسلامی» در سال ۱۹۷۳ منتشر شد. کتابی که هنوز در دانشکده‌های معماری تدریس می‌شود. بختیار پس از مهاجرت به آمریکا با همین زمینه قبلی بر ترجمه و مطالعات، در ادامه تحصیلات تکمیلی در رشته روانشناسی، با علاقه‌مندی به فضای میان‌رشته‌ای وارد شد و رساله دکتری خود را بر تحقیق بر ریشه‌های عمیق حکمی و معنوی دانش نه‌گانه ایرانی قرار می‌دهد که در آمریکا به‌عنوان رویکردی در مشاوره و روانشناسی شخصیت و سایر علوم انسانی دیگر به‌عنوان انیاگرام (نه‌گانه) شناخته می‌شود. دانشی کهن در اخلاق و حکمت عملی، سرمایه فرهنگی و معنوی ایرانیان که پس از انتقال به غرب، حدود سه دهه بعد در ایران و همراهی نگارنده (مهشید رضوی رضوانی)، در بهمن ۱۳۹۷ با عنوان «نه‌گانه ایرانی» به ثبت در تاریخ شفاهی آستان قدس می‌رسد.

از آثار دکتر لاله بختیار- که همگی در گستره‌ای میان رشته‌ای، به ویژه در حوزه‌های معارف و عرفان اسلامی، قرآن پژوهی، روانشناسی و روانشناسی سنتی جای دارند، می‌توان به تلاش‌ها و دیدگاه‌های او در زمینه‌های روان‌شناسی تربیتی و مشاوره، درکی عمیق از سنت الهی در معارف و قرآن و تفکر اشاره داشت. موضوعاتی چون عرفان و تصوف، اخلاق و روانشناسی تربیتی مبتنی بر سنت الهی، قرآن پژوهی، ترجمه و آموزش قرآن با رویکرد تفکر نقادانه، مطالعات زنان و چهارچوب‌های قرآنی، اخلاق از محورهای پژوهش و نگارش او به شمار می‌آیند. این آثار، پیوندی نظام‌مند میان روان‌شناسی و عرفان پدید می‌آورند و در عین حال، تلاشی در راستای احیای ریشه‌های اصیل بر تربیت و معارفی همچون دانش و حکمت نه‌گانه در سنت اسلامی- ایرانی به شمار می‌روند.

برخی از تألیفات برجسته او به شرح زیر است:

اولین اثر تألیفی او در پژوهش مشترکش با نادر اردلان در بیان اهمیت ریشه‌های عرفان ایرانی در معماری به «حس وحدت: نقش سنت در معماری اسلامی/ The Sense of Unity» در سال ۱۹۷۹ میلادی به چاپ رسید. این کتاب حاصل پژوهش در حوزه بین رشته‌ای معماری و فلسفه و حکمت اسلامی است که به درخواست مرکز مطالعات خاورمیانه دانشگاه شیکاگو و حمایت وزارت علوم و آموزش عالی صورت گرفت.

در ترجمه دوم از چاپ این کتاب توسط نشر معمار معلم، مترجم پس از بیان نظرات چندین استاد رشته معماری، در مقدمه‌ای از سیدحسین نصر در شرح کاملی در بیان معماری و هنر اسلامی در سنت الهی توجه کرده و می‌گوید: «نویسندگان این کتاب پیش‌رو... به دنبال نفوذ مفاهیم درونی معماری اسلامی سنتی ایران هستند و تلاش کرده‌اند نشان دهند تمام این مولفه‌ها حول نظریه مرکزی وحدت (توحید) قرار می‌گیرند... این کتاب با شجاعت خاص خود پهنه بی‌کران تصورات جهان‌شناسی و محدوده کوچک محراب عبادت را به هم پیوند می‌دهد.»

تألیفی برای انتشاراتی در انگلیس، از نگاه فرهنگ عرفان و هنر؛ با عنوان «Sufi:Expression of the Mystic Quest (Art and Imagination)» که در سال ۱۹۸۰ چاپ شد.

موضوع رساله دکتری او به تحقیق بر ریشه‌های اخلاق و عرفان بر حکمت و دانشی کهن در شرق به ویژه ایران اختصاص یافت که در چند دهه اخیر به رویکرد مشاوره‌ای به نام انیاگرام معروف شده بود. حاصل این تحقیق به صورت مجموعه سه جلدی در سال ۱۹۹۴ با عنوان: خواست خداوند تحقق می‌یابد «God'sWill Be Done» توسط انتشارات قاضی به چاپ رسید. این مجموعه معرف الگویی بر شناخت ماهیت و تحول انسان مبتنی بر فطرت و سنت الهی در اخلاق و عرفان از منظر حکمای برجسته مسلمان و به ویژه ایرانی است. در جلد اول این مجموعه سه جلدی، در بیان چارچوب شخصیت از دیدگاه سنت الهی و معطوف به قوای نفس و نقش قوای نفس در الگوی شخصیت می‌پردازد. در این رویکرد به اهمیت مفهوم نفس در نگاه به ماهیت انسان در هستی توجه دارد. در پیش گفتار کتاب می‌گوید: «این الگوی شخصیتی ذاتا به یگانگی خدا و یکتاپرستی نظر دارد و دیدگاهی است که بر آن هیچ خدایی جز خدای یگانه نیست. الگوی مورد نظر بر آن است تا کائنات و جهان هستی را به منظور مظاهر مختلف خداوند یکتا در نظر آورد». جلد دوم این مجموعه با عنوان روان‌شناسی و الگوی جوانمردی (فتوت) است. این کتاب با مقدمه‌ای از سید حسین نصر گفته است: «بزرگترین سهم این کتاب، کاربرد انیاگرام (نه‌گانه) در بافت اسلامی فتوت است. فتوت که در زبان عربی «فتوت» و در زبان فارسی «جوانمردی» خوانده می‌شود، یکی از مهمترین جنبه‌های درک حیات معنوی اسلام است... نویسنده دوباره معنا وکاربرد انیاگرام در الگوی سنتی در اسلام، یعنی نه‌گانه ایرانی را از منشایی که از آن آمده به هم پیوند می‌دهد».

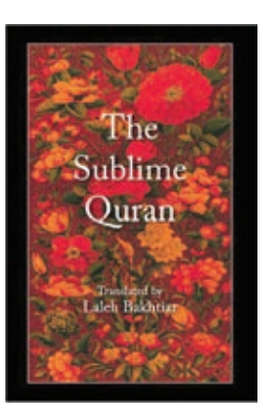

نویسنده در جلد سوم با عنوان شفای اخلاقی از طریق نیکوترین نام‌های خداوند، مجاهدت معنوی در عمل با استفاده از منابع حکمای مسلمان به نقش تاثیرگذار ذکر در مسیر شفای اخلاقی در فرد موحد و حلیم، نظر دارد.

«The Sublime Quran» ۲۰۰۹ از جمله آثار ارزشمند قرآنی او، ترجمه‌ای از قرآن کریم با رویکردی اخلاقی و غیر ایدئولوژیک است. این ترجمه از مهمترین ترجمه‌های معاصر قرآن، به زبان انگلیسی است.

«Quranic Ethics»، ۲۰۱۱ با موضوع محوری اخلاق در آیات قرآن در زندگی فردی و اجتماعی است.

«Critical Thinking and Chronological Quran»، ۲۰۱۶-۲۰۱۹ مجموعه سی جلدی در این مقال از پژوهش‌های قرآنی با عنوان تفکر انتقادی و گاه‌شناسی قرآن برای آموزش مهارت‌های تفکر نقادانه.

«Critical Thinking and Chronological Quran»، ۲۰۱۶-۲۰۱۹ مجموعه سی جلدی در این مقال از پژوهش‌های قرآنی با عنوان تفکر انتقادی و گاه‌شناسی قرآن برای آموزش مهارت‌های تفکر نقادانه.

The Canon of Medicine ترجمه کتاب قانون ابن سینا در پنج جلد و حدود پنج هزار صفحه، با ویژگی‌های خاص از دیگر کارهای بختیار است. این نسخه ترجمه قانون به انگلیسی است که پس از حدود هزار سال به‌طور کامل چاپ شد. نمونه جامع و کاملی که پیش‌تر از نسخه‌های انگلیسی آن نه به‌صورت کامل و نه به شکلی روان برای انگلیسی زبانان وجود نداشت.

«Al-Ghazzali: His Psychology of the Greater Struggle» از دیگر تالیفات بختیار در معرفی حکمای مسلمان و بلکه از نگاه او به معرفی پیشکسوتان در روان‌شناسی. اوعلاوه بر معرفی امام محمد غزالی، این توضیح را افزوده که کیمیای سعادت خلاصه‌ای از کتاب احیا علوم‌الدین غزالی است و این اثر توضیحی از روان‌شناسی اسلامی است.

«Concordance of the Sublime Quran»، ۲۰۱۱ ترجمه کتاب المعجم المفهرس صورت گرفته که فرد انگلیسی زبان بتواند با حفظ آوای واژه قرآنی حتی بدون دانستن زبان عربی از آن بهره ببرد.

«The Quranic Sunnah of Prophet Muhammad»، ۲۰۱۵ کتاب سنت قرآنی حضرت محمد(ص) چهار بخش، آیات قرآن را در شرح و بیان موقعیت‌های مختلف از زندگی پیامبر و چگونگی تعامل او با سایر اقوام و ملل توضیح می‌دهد.

بختیار سال ۲۰۱۳ در پژوهش و تالیفی دیگر، پس از دستیابی بر حکمت عملی انیاگرام (نه‌گانه ایرانی) به تفحص و جستجویی دقیق بر ریشه‌های کهن نماد و الگوی انیاگرام پرداخت که در حقیقت در حکمت‌های عملی کهن جوامع و به ویژه در رویکرد فرهنگ اخلاق و عرفان اسلامی با این عنوان «The Sufi Enneagram: The Secrets of the Symbol Unveilied»، ۲۰۱۳.

«Quranic Psychology of the Self» در این تالیف لاله بختیار در دوجلد، به اهمیت علوم کهنی همچون حکمت نظری حکما، علم اعداد و حروف و نجوم تاکید دارد. در این نگاه عمیق و دقیق به تنظیم و تصویری از نماد و کهن الگوی نه‌گانه دست می‌یابد. درک مفاهیم قرآن و نگاه بین رشته‌ای در آخرین آثار تالیفی دکتر بختیار در سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۱۸ نمایان است.

این دوجلد، تلاشی منسجم برای تبیین خویش (self)، تحول اخلاقی و سلوک انسانی بر اساس الگوی قرآنی است.

در آخرین پژوهش، تالیف ارزشمند دیگری را مبتنی بر دغدغه‌های خویش بر نگاه عدالت‌محور علی بن ابی طالب(ع) با عنوان «Earliest Commentary Upon the Quran ۴th : According to the Rightly Guided Caliph Ali ibn Abi Talib»، ۲۰۲۰ (قدیمی‌ترین مترجم قرآن: نگاه تطبیقی با قرآن در کلمات و جملات علی بن ابی طالب) را نگاشت: بختیار به‌عنوان یک عامل به عمل، نسبت به حقوق زنان و به ویژه مسلمان در تصویر انسانی قرآن و اهل بیت(ع) دغدغه‌های بسیار داشت. وی در توصیف این اثر می‌گوید: «این تفسیر به وضوح، حقیقت گفته پیامبر را نشان می‌دهد و هیچ شکی باقی نمی‌گذارد که علی(ع) با قرآن است و قرآن با علی. آنها از یکدیگر جدا نمی‌شوند تا زمانی که در کنار حوض بهشتی به سوی من (پیامبر) بازگردند. علی بن ابیطالب با پیروی از سنت قرآنی پیامبر، اهمیت عادل و منصف بودن را آموخت. این متن نمونه به نمونه عدالت علی را نشان می‌دهد.»

موارد مذکور تنها گوشه‌ای از دهها اثر ارزشمند دکتر بختیار است.